

Dankwoord

Mij is gevraagd om een dankwoord te spreken. Want er is niet alleen zoveel gebeurd om dankbaar voor te zijn, maar er zijn ook veel mensen om dankbaar voor te zijn. Zoveel mensen om te bedanken, mensen zonder wie wij dit kerkasiel nooit drie maanden lang hadden kunnen volhouden, zonder wie er geen bescherming, geen ommekeer en geen oplossing was geweest.

Drie maanden kerkasiel, dat waren – om u een indruk te geven van de omvang:

- meer dan 12.000 bezoekers, niet alleen uit Nederland maar van over de hele wereld;
- 2.307 uren eredienst – inclusief een bonusuur dankzij het ingaan van de wintertijd
- 911 geregistreerde voorgangers, maar in werkelijkheid zoveel meer die wij niet eens hebben kunnen registreren. En de stand-in voorgangers die midden in de nacht of op stille momenten opstonden, de bijbel pakten of een boek met psalmen, gedichten of verhalen en de viering gaande hielden;
- duizenden steunbetuigingen, per email, twitter, facebook, maar ook in brieven, kaarten en losse papiertjes, vanuit alle hoeken van het land en ver daarbuiten;
- duizenden mensen die zich ook buiten de muren van de Bethelkapel hebben ingezet om een ommekeer teweeg te brengen, in de kerk, in de media en in de politiek;
- Honderden nieuwsitems, in kranten en tijdschriften, op websites en in blogs, op televisie en radio en in zoveel verschillende talen; in media van over de hele wereld zoals CNN, CBS, Washington Post, New York Times, BBC, Times (UK), The Guardian, Le Monde, La Repubblica, La Stampa, Die Welt, Der Spiegel, Die Zeit, Euronews, om maar een aantal te noemen;
- Tientallen mensen die zomaar ongevraagd te hulp schoten, die boodschappen brachten, eten kookten, koffie, thee en waxinelichtjes gaven, koek of lekkere hapjes meebrachten.

Waar moet ik beginnen om alle mensen daarvoor te bedanken..

Ik bedacht me dat ik het best kan beginnen bij hoe het begon. Het kerkasiel begon voor ons op woensdag 24 oktober, toen bij Stek, de diaconale uitvoeringsorganisatie van de Haagse kerk, de vraag vanuit Katwijk binnenkwam of wij als Haagse kerk het gezin Tamrazyan konden opvangen en beschermen tegen dreigende uitzetting. Die avond hebben wij vergaderd met het management team van Stek, Derk Stegeman en Henriette Boerma – directeur Ineke Bakker was net een weekje met vakantie - met Rein Willems als voorzitter van de stichting Stek, met Theo Hettema als voorzitter van de Algemene Kerkenraad en ik als voorzitter van de Haagse Diaconie. Wij maakten die avond kennis met Esther van Dijken die ons, samen met Bettelies Westerbeek - pastor & pionier in het Haagse Moerwijk - alles vertelde over het hulpverzoek en de positie van het gezin Tamrazyan.

Achteraf bezien is het eigenlijk wonderlijk dat we het zo snel eens waren, al leek het op dat moment vanzelfsprekend. Natuurlijk hadden we ook bedenkingen, er was toch een uitspraak van de hoogste bestuursrechter, een kerkdienst is toch geen actiemiddel en waarom alleen dit gezin? Zelfs als we hen zouden kunnen beschermen, wat zou dat dan veranderen voor die honderden kinderen en hun gezinnen in eenzelfde situatie? Maar steeds waren daar deze punten: wij kunnen hen als kerk beschermen; de wet biedt ook de mogelijkheid om binnentreden tijdens een kerkdienst te voorkomen, wat is nog de functie van de kerk als we geen barmhartigheid bieden, en wat als de kerk geen bescherming biedt tegen onrecht in onze maatschappij en niet opkomt voor mensen die onze staat niet humaan behandelt?

We spraken af dat Theo en Derk kennis zouden gaan maken met de Tamrazyans, dat we onze achterban zouden polsen of daar draagvlak bestond en dat we 24u zouden gebruiken om te onderzoeken of we een kerkasiel zouden kunnen organiseren. Over de locatie waren we het ook direct eens: de Bethelkapel. Of zoals wij die noemen: buurt-en-kerkhuis Bethel, een van onze diaconale locaties in Den Haag. "Aan de eredienst onttrokken" zoals dat heet, en alleen incidenteel nog gebruikt voor vieringen. Maar een warme, niet al te grote ruimte in een opvallende straat, in een rustige wijk en met een goed uitgeruste keuken en een kosterswoning bovenin de kapel, die toevallig leeg stond.

Aan het eind van de volgende dag waren we eruit; vrijdagmiddag 26 oktober om 13.30 uur zouden we het kerkasiel starten. Er was draagvlak binnen de Protestantse Kerk Den Haag en de Diaconie was bereid het pand beschikbaar te stellen en Stek als uitvoeringsorganisatie in te zetten om dit kerkasiel te coördineren. En wat zijn wij hier in Den Haag gezegend met een diaconale uitvoeringsorganisatie als Stek en de kanjers op ons kerkelijk bureau. Wat zijn wij gezegend met deze ca. 50 mensen die zich elke dag - gesteund door ruim 1.000 vrijwilligers - met hart en ziel inzetten voor de zwaksten in de Haagse samenleving. Wat een inzet, wat een betrokkenheid en wat een organisatievermogen. Ik zou ze allemaal wel willen opnoemen, maar dat gaat niet. Wel vind ik het belangrijk niet alleen degenen te bedanken die alles opzij hebben gelegd om het kerkasiel mogelijk te maken maar ook degenen die het werk van hun collega's hebben overgenomen, aangevoerd door directeur Ineke Bakker, die zorgde dat ook de andere projecten zoveel mogelijk door konden gaan en in de gaten hield of iedereen overeind bleef.

Meteen op die donderdag en vrijdagochtend werden er voorbereidingen getroffen: in Bethel waar de diaconaal werker Klaas Bruins meteen van vakantie teruggekomen was. Er werden mensen van Stek en de Haagse kerken ingepland voor het eerste weekend, maar ook twitter feeds geopend, facebook pagina's en de website ingericht en er werden open roosters opgezet. Roosters die het drie maanden zouden houden, waarin via een externe link kon worden ingevuld wie er in de dienst zou voorgaan, zou koken en het belangrijkste: wie de coördinator van

dienst was.

We hadden bij de viering in Bethel geen ouderling of diaken van dienst, maar een coördinator van dienst. Stek medewerkers maar ook vele vrijwilligers, zelf van ver buiten Den Haag, meldden zich aan om voorgangers en bezoekers te ontvangen, koffie en thee te zetten, boodschappen te doen en de vele, vele uren te vullen met hun aanwezigheid, altijd hartelijk en verwelkomend. Elkaar steunend en bemoedigend via de app groepen "coördinatie" en "wel en wee", die meer en meer in elkaar overliepen. *4019 apps in de coördinatie app, 1444 in de wel en wee app en 534 in de bezoekersoproep app.* Heel veel dank aan al onze 32 coördinatoren die in Bethel en ook hier vandaag weer voorgangers en bezoekers verwelkomd en uitgeleide gedaan hebben. Hun inzet en betrokkenheid zijn hartverwarmend en onmisbaar geweest. In het bijzonder wil ik twee supercoördinatoren noemen en in hen al die coördinatoren bedanken: Henriette Boerma en Margriet Quarles van Ufford. Henriette is onze coördinator der coördinatoren; bedenker van al die mooie systemen en app groepen, zij heeft alle coördinatoren ingewerkt en begeleid. En Margriet die altijd maar weer de gaten in het rooster heeft opgevuld, die de meeste coördinatie-uren van allemaal gemaakt heeft, die de absolute topper van de coördinatie van het kerkasiel was; de meest aanwezige in spirit en in uren. Zij heeft volgens het rooster in totaal 303 uren als coördinator opgetreden, waarvan 272u tussen 0.00-7.00 (dat zijn 42 nachten!).

We maakten ook een paar basisafspraken: het zou in de eerste plaats een christelijke eredienst zijn, we zouden cameraploegen zoveel mogelijk buiten de kapel houden, en geen gesjoemel: 24u per dag betekent ook 24u per dag viering door zingen, lezen, preken, overdenkingen, meditatie vanuit de bijbel. En we zouden de woordvoering in eigen hand houden, bij Theo Hetteema en Derk Stegeman. En wat bleek dat daar in goede handen. Wat hebben deze heren zich geweldig gewoerd op een voor hen onbekend terrein en een overweldigende hoeveelheid media-aandacht. Bij nacht en ontij, contacten met de meest uiteenlopende media uit Nederland en ver daarbuiten. Theo en Derk zijn in deze drie maanden BN-ers geworden; bekende Nederlanders, tegen wil en dank weliswaar, maar wat hebben zij op fantastische wijze het woord gevoerd voor dit kerkasiel, de pers georkestreerd en daarin de balans gevonden niet tussen woord en daad, maar tussen woord en dienst. En daarbij noem ik ook graag Rein Willems, die er vandaag helaas niet bij kan zijn maar onvermoeibaar achter de schermen gelobbyd heeft, en John van Tilborg van stichting Inlia die zich al jaren inzet voor verruiming van het kinderpardon en ook voor het gezin Tamrazyan.

In dit verband wil ik ook onze grote dank uitspreken aan de landelijke protestantse kerk en haar diaconale organisatie Kerk in Actie. Toen we begonnen met dit kerkasiel, hadden we onszelf gezegd dat we het als Haagse kerk twee tot maximaal vier weken zouden moeten kunnen volhouden. We weten nu dat dat bij lange na niet voldoende was geweest. We weten ook dat we

dit nooit hadden gered als de PKN niet meteen haar steun had uitgesproken en als de landelijke kerk – in de volle breedte en ook buiten de PKN – geen gehoor had gegeven aan de oproep om voor te gaan, de dienst te bezoeken. Ik wil René de Reuver als vertegenwoordiger en 'gezicht' bedanken voor de steun, niet alleen van hem zelf maar ook van de PKN en Kerk in Actie, en daarmee ook al die andere kerken en geloofsgenootschappen die het kerkasiel met ons gedragen hebben.

Ik wil deze drie mannen, Theo, Derk en René graag even naar voren halen. In hen bedanken wij al degenen die zich hebben ingezet en uitgesproken, voor en achter de schermen: niet alleen in de media maar ook in de eigen kerkgemeente, politieke partij, op social media en in hun eigen kring om het kerkasiel te ondersteunen en voor een verdraagzame, barmhartige samenleving.

Onze laatste afspraak was een tweeledig doel: bescherming van de familie Tamrazyan en ruimte scheppen voor een dialoog met de overheid over het kinderpardon. Want hoezeer we deze familie gunden dat zij in Nederland zouden mogen blijven, dat geldt net zozeer voor al die gezinnen. Maar dit gezin, dat stond nu eenmaal op onze stoep en daarmee centraal in dit kerkasiel. Hun welzijn stond bovenaan onze prioriteitenlijst. En wat een bijzonder gezin is dit; dat mag ook nog weleens gezegd worden. Wat heeft hun geloof, hun hoop en soms ook wanhoop ons allemaal geïnspireerd in die lange maanden. Hayarpi, hun dappere spreekbuis in gedichten en interviews, Warduhi met de stralende glimlach en lekkere hapjes, Seyran die stillietjes zijn ouders tot steun was. En hun ouders die het gezin onder deze ongelofelijk moeilijke omstandigheden bijeen hielden, de hoop niet verloren en bleven geloven in de God die uitkomst biedt.

En daarmee kom ik bij de laatste van mijn lange lijst van mensen die ik graag wil bedanken. Als diaken ben ik er trots op dat wij als kerk en als diaconale organisatie hebben kunnen doen waartoe we geroepen zijn: de viering van Gods naam, het prijzen van zijn liefde, het actief invulling geven aan hoop en het bieden van barmhartigheid aan wie in de knel zitten. Maar je hoeft geen diaken te zijn om diaconaal te zijn. Ik wil graag als laatste een bijzonder persoon bedanken, die voor dit gezin en vele gezinnen een spreekbuis en steunpilaar is, een licht in het duister van onzekerheid en angst. Ik wil die persoon als blijk van waardering de diaconale penning van de Haagse Diaconie uitreiken. Wij zijn een 500 jaar oude Diaconie – daar is vorig jaar een mooi prijswinnend historisch boek over gepubliceerd dat ik ook graag zal meegeven. Deze penning is nog niet zo oud, maar wel oud, de laatste uit zijn serie. Er staat nog op Hervormde Diaconie te 's Gravenhage, dat zegt genoeg. Ik wil deze penning en het boek graag meegeven aan Esther van Dijken, zonder wie dit gezin en zovele anderen in onzekerheid en angst zouden wegzakken. Esther, die de afgelopen drie maanden onvermoeibaar tussen Groningen, Almere en Den Haag heen en weer reisde, die meer in Bethel dan bij haar gezin is geweest en die ik vandaag nog

eens ongeloofelijk wil bedanken voor haar inzet, haar liefde en ontferming over al die kinderen en hun gezinnen. Nogmaals, je hoeft geen diaken te zijn om diaconaal te zijn.

Esther, wil je ajb even naar voren komen, zodat ik je de penning, het boek en een dikke knuffel kan geven?

Daarmee ben ik dan eindelijk aan het eind gekomen van dit lange dankwoord. Veel dank ook aan al diegenen die ik niet heb genoemd, aan wie hier zijn en aan wie hier vandaag niet kunnen zijn, en zonder wie wij dit kerkasiel nooit hadden kunnen dragen.